

96. OBVESTILO O ZATIRANJU AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA, PRENAŠALCA ZLATE TRSNE RUMENICE - 24.06.2016 10:14 - Zaključeno

Zatiranje ameriškega škržatka je v Vinorodni deželi Posavje obvezen ukrep za preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice za vse imetnike vinske trte.

Služba za varstvo rastlin napoveduje termin tretiranja z insekticidi v popolnoma odcvetelih vinogradih v obdobju zadnjih dni meseca junija in prve dekade julija (med 27.06. in 07.07.2016).

V vinogradih za pridelavo grozdja, brajdhah in ohišnicah je na razmejenem območju (celotno območje Vinorodne dežele Posavje; žarišča okužbe in varovalni pasovi žarišč okužbe) obvezno opraviti najmanj 1 tretiranje. Priporočamo sredstvo **ACTARA 25 WG** (v odmerku 200 g/ha), ki ima od razpoložljivih insekticidov največji učinek. Možna je tudi uporaba: **RELDAN 22 EC** (1,6 l/ha), **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha), **DECIS** (0,5 l/ha), **GAT DECLINE 2,5 EC** (0,5 l/ha) ali pripravkov na podlagi piretrina (**KENYATOX VERDE** [0,7-0,8 l/ha], **FLORA VERDE** [1,6 l/ha], **VALENTIN EKO INSEKTICID IZ NARAVNEGA PIRETRINA KONCENTRAT** [0,7-0,8 l/ha] in **BIOTIP FLORAL** [1,6 l/ha]), a je zaradi manjšega učinka posledično treba opraviti dodatna naknadna tretiranja. Če je bilo za prvo tretiranje uporabljeno drugo sredstvo kot **ACTARA 25 WG**, je potrebno tretiranje ponoviti v 2. napovedanem roku. Delovanje ostalih sredstev je namreč krajše in so manj učinkovita (samo teden do 10 dni). V tem primeru za drugo tretiranje proti ameriškega škržatku uporabimo **ACTARA 25 WG** ali **RELDAN 22 EC**. Pri tem je smiselno spremljati ulov odraslih ameriških škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami. Drugo tretiranje opravimo, če je na rumene lepljive plošče ulovljenih 4 ali več škržatkov.

V ekološki pridelavi po končanem cvetenju uporabite pripravke na osnovi piretrina: **KENYATOX VERDE** (0,7-0,8 l/ha), **FLORA VERDE** (1,6 l/ha), **VALENTIN EKO INSEKTICID IZ NARAVNEGA PIRETRINA KONCENTRAT** (0,7-0,8 l/ha) in **BIOTIP FLORAL** (1,6 l/ha) in morate opraviti naknadno, 2. tretiranje 5 do 7 dni po 1., razen če po prvem tretiranju s spremljanjem ulova z rumenimi lepljivimi ploščami ugotovimo, da ulov odraslih škržatkov ne presega 4 osebkov na rumeno lepljivo ploščo na teden.

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah na razmejenem območju:

V matičnih vinogradih uporabite: **ACTARA 25 WG** (200 g/ha), **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha) ali pripravke na podlagi piretrina. Drugo tretiranje boste izvedli okoli 2 do 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija) s sredstvi: **ACTARA 25 WG** (200 g/ha), **DECIS 2,5 EC** (0,5 kg/ha; s tem tretiranjem lahko zajamete tudi grozdne sukače); **RELDAN 22 EC** (1,6 l/ha; s tem tretiranjem lahko zajamete tudi grozdne sukače), pripravki na podlagi piretrina (proti grozdnim sukačem sta registrirani sredstva **Flora verde** in **Biotip floral**). Tretje tretiranje bo sledilo konec julija, prva dekada avgusta, s sredstvi **ACTARA 25 WG** (200 g/ha), **DECIS 2,5 EC** (0,5 kg/ha) ali pripravki na podlagi piretrina, če so na rumene lepljive plošče ulovljeni odrasli škržatki.

V matičnjakih uporabite: **ACTARA 25 WG** (200 g/ha) ali **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha). Drugo tretiranje opravite okoli 2 do 3 tedne po prvem tretiranju (do 15. julija) s sredstvom **ACTARA 25 WG** (200 g/ha) ali **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha). Tretje tretiranje sledi (konec julija, prva dekada avgusta), če so na rumene lepljive plošče ulovljeni odrasli škržatki; s sredstvom **ACTARA 25 WG** (200 g/ha) ali **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha).

V trsnicah uporabite: **ACTARA 25 WG** (200 g/ha), **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha) ali **GAT DECLINE 2,5 EC** (0,5 l/ha). Drugo tretiranje opravite do 3 tedne po prvem, do 15. julija s sredstvom **ACTARA 25 WG** (200 g/ha) ali **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha). Nadaljnja tretiranja sledijo 2 do 3 tedne kasneje, če so na rumene lepljive plošče ulovljeni odrasli škržatki; s sredstvom **ACTARA 25 WG** (200 g/ha) ali **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha).

Podatki o fitofarmacevtskih sredstvih za zatiranje ameriškega škržatka

Actara 25 WG je sistemski insekticid z rezidualnim načinom delovanja, ki učinkovito zatira ameriškega škržatka, zato tretiranja običajno ni potrebno ponoviti. Pripravek učinkovito zatira vse razvojne stadije ameriškega škržatka. Najbolj je učinkovit, če ga uporabimo v zgodnjih stadijih ličinke (L₁ do L₃). Uporabljamo ga v odmerku 200 g/ha. Dovoljena so največ tri tretiranja na istem zemljišču v eni rastni dobi, sredstvo se uporablja v presledkih 21 dni. Kot manjša uporaba je sredstvo dovoljeno za zatiranje ameriškega škržatka v trsnicah in matičnjakih in sicer največ tri tretiranja v eni rastni dobi v presledkih 21 dni. Sredstvo **Actara 25 WG** je prepovedano uporabljati pred ali med cvetenjem trte. Uporablja se ga lahko le takrat, ko ni vetra.

Pri tretiranju vinske trte je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da tretiramo v oddaljenosti najmanj 20 m od njih. **Actara** spada med sistemčna sredstva in je razvrščena kot nevarna za čebele, zato je treba sredstvo uporabiti po končanem cvetenju trte. Pred tretiranjem je treba odstraniti vso cvetočo prasad v vinogradu in njegovi neposredni bližini. Pri uporabi pripravka **Actara** je potrebno paziti, da rastlina ni v stresu, v tem primeru je namreč delovanje tega sredstva slabše.

Reldan 22 EC v odmerku 1,6 l/ha deluje na odrasle stadije ameriškega škržatka in se lahko uporablja na razmejenih območjih zlate trsne rumenice z dovoljenem UHWR za nujne primere v času od 23.05.2016 do 23.09.2016; v tem odmerku se lahko uporablja samo v vinogradih za pridelavo grozdja, ki je namenjeno za predelavo v vino. Uporaba v vinogradih za pridelavo namiznega grozdja v tem odmerku ni dovoljena.

Preprečiti je treba onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se upošteva predpise s področja varstva voda. Lahko ga uporabljamo v oddaljenosti več kot 75 m florisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Če uporabljamo šobe za zmanjšanje znanos (drifta), se varnostni pas do površinskih voda lahko zmanjša, vendar pa mora celotno območje vinograda izpolnjevati pogoje glede zmanjšane varnostnega pasu. Varnostni pas se v tem primeru lahko zmanjša na:

- 40 m ob uporabi šob s 50 % zmanjšanjem znanos FFS ali na
- 30 m ob uporabi šob s 75 % zmanjšanjem znanos FFS ali na
- 15 m ob uporabi šob z 90 % zmanjšanjem znanos FFS.

Varstvo pri delu: Pri rokovanju s koncentriranim sredstvom, mešanju škropilne brozge, polnjenju in čiščenju rezervoarja mora delavec uporabljati zaščitno obleko (delovni kombinezon), zaščitne rokavice in zaščito za dihala (maska tipa AIP2). Pri tretiranju s traktorsko nošenim/Mešnim pršilnikom mora delavec uporabljati zaščitne rokavice, delovno obleko, pokrivalo s širokimi kraji, trpežno obutev in zaščito za dihala (maska tipa AIP2). Pri stiku s škropljenimi rastlinami po preteku delovne karence mora delavec uporabljati zaščitne rokavice.

Delovna karenc: Vstop delavcev na tretirano površino je dovoljen 12 dni po končanem tretiranju.

Odgovornost za fitotoksičnost in učinkovitost sredstva prevzame imetnik dovoljenja za nujne primere. Odgovornost glede pravilne rabe FFS je na strani uporabnikov.

Sredstvo je nevarno za čebele. Cvetoča prasad v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja s FFS, ki so za čebele nevarna, pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk, se lahko s tem sredstvom tretira samo v nočnem času od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom.** Na istem zemljišču ga lahko uporabimo samo enkrat v eni rastni dobi. Ne tretira se v vročem in vetrovnem vremenu.

O pogojih uporabe Reldana 22 EC v odmerku 1,6 l/ha mora Javna služba zdravstvenega varstva rastlin seznaniti imetnike vinogradov pred začetkom uporabe.

Sredstvo se lahko na istem zemljišču uporabi samo enkrat v eni rastni dobi v skladu z napovedjo Javne službe zdravstvenega varstva rastlin za zatiranje grozdnih sukačev. Če je uporabljeno v skladu z navodili, ni fitotoksično na gojenih rastlinah. Pri sortah vinske trte 'Zeleni sauvignon' in 'Merlot' lahko povzroča delno razbanjanje listov.

Sredstvo je nevarno za čebele. Zaradi zaščite žuželk in drugih žuželk opravevalcev se ne tretira rastlin med cvetenjem in v prisotnosti cvetočega plevela. Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba upoštevati netretirani varnostni pas 50 m do vodne površine. Ne tretira se v vročem in vetrovnem vremenu.

Decis 2,5 EC, Decis, Gat decline 2,5 EC

Decis 2,5 EC in **Decis:** eno tretiranje je dovoljeno za vinograde za pridelavo grozdja in sicer od konca cvetenja trte do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Uporabljamo ga v odmerku 0,5 l/ha. Ni priporočeno mešanje z alkalnimi pripravki, s pripravki na podlagi žepila in tiofanata.

Gat decline: dovoljeni sta dve tretiranji v odmerku 0,5 l/ha.

Skupno število tretiranj z vsemi tremi sredstvi je največ dva krat na istem zemljišču v eni rastni dobi.

Pri uporabi pripravkov **Decis**, **Decis 2,5 EC** in **Gat decline 2,5 EC** je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvi se ne sme tretirati v območju 30 m florisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstva so nevarna za čebele, z njimi se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in prasad. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk opravevalcev se lahko tretira v nočnem času dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.**

Decis in Decis 2,5 EC: dve tretiranji sta dovoljeni za matične vinograde, matičnjake in trsnice.

Preparati **Decis 2,5 EC**, **Decis** in **Gat decline 2,5 EC** spadajo v skupino sintetičnih piretroidov. Omenjeni pripravki imajo negativen vpliv na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v takšnih vinogradih pride do prereznočivne omerjenih škodljivcev.

Pripravki na osnovi piretrina, ki imajo dovoljenje za zatiranje ameriškega škržatka, so: **Kenyatox verde**, **Flora verde**, **Valentin eko** insekticid iz naravnega piretrina koncentrat in **Biotip floral**. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKO uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujejo ti pripravki, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljajo vsa naštetna sredstva na podlagi aktivne snovi piretrina.

Učinek teh sredstev je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5%. Rastline temeljito omočimo tudi na spodnji strani listov. Tretiramo ob lepem vremenu, po možnosti zvečer oziroma v hladnejših urah dneva. **Sredstva so nevarna za čebele.**

Kenyatox verde in **Valentin eko insekticid** iz naravnega piretrina konc. v odmerku 0,7-0,8 l/ha učinkovito deluje na ličinke in nimfe škržatkov. Prvo tretiranje izvedemo sredi junija proti nižjim razvojnim stopnjam ličink ameriškega škržatka, če je potrebno, tretiranje ponovimo po 3 do 5 dneh. Na istem zemljišču lahko opravimo 2 tretiranja v eni rastni dobi. Tretira se v lepem vremenu, po možnosti zvečer.

Preparat **Flora verde** in **Biotip floral** uporabimo v 0,16% koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Sredstvi sta primerna za omejevanje ameriškega škržatka. V primeru močnega napada tretiranje ponovimo po 7 dneh. Oba pripravka imata dovoljenje tudi za zatiranje križastega in pasastega grozdnega sukača. Priporoča se uporaba zvečer in v hladnejših urah dneva. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m florisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstvi sta nevarna za čebele.

Za karantenski ukrep v razmejenem območju ne zadoščajo pripravki:

Reldan 22 EC v odmerku 1 l/ha: Za vinograde izven razmejenih območij se **Reldan 22 EC** uporablja kot insekticid za omejevanje številčnosti ameriškega škržatka v odmerku 1 l/ha (v 0,1 % koncentraciji ob porabi vode 1000 l/ha oz. 10 ml na 10 l vode na 100 m²).

Steward: Uporaba pripravka **Steward** je dovoljena le za ličinke stadijev od L₁ do L₃, vendar sredstvo le zmanjšuje populacijo ameriškega škržatka in za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča. Uporabljamo ga v koncentraciji 0,015% pri porabi vode 1000 l/ha. Sredstvo je nevarno za čebele. Uporabljamo ga lahko v oddaljenosti več kot 15 m od nadzemnih voda 1. reda in 5 m od nadzemnih voda 2. reda. Ne sme se ga uporabljati v času cvetenja.

Pyrex 25 CS: Ta pripravek bo v vinogradih dovoljeno uporabljati le še letos in sicer do 30. septembra. Uporabljamo ga lahko samo v oddaljenosti več kot 100 m florisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstvo je namenjeno izključno tržnim pridelovalcem. Uporabljamo ga v odmerku 1 l/ha. Samo tretiranje s pripravkom **Pyrex** za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča. Sredstvo je nevarno za čebele. Ta pripravek je dovoljeno uporabljati le do konca septembra 2016.

Pyrex M2: Ta pripravek se lahko uporablja v odmerku 1 l/ha kot insekticid za omejevanje številčnosti ameriškega škržatka izven razmejenih območij, glede uporabe velja enako kot pri pripravku **Reldan** v odmerku 1 l/ha.

Opozorjamo, da je treba vsa fitofarmacevtska sredstva uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi. Pri uporabi je treba upoštevati Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 71/14).

Po Pravilniku o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranja zlate trsne rumenice (Uradni list RS, št. 48/14) je zatiranje ameriškega škržatka obvezno za vse imetnike trte:

- v vinogradih za pridelavo grozdja ter na brajdah oziroma ohišnicah na razmejenem območju zlate trsne rumenice, to je v žariščih okužbe in njihovih varovalnih pasovih,
- v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah na celotnem območju Slovenije.

http://www.uvhvr.gov.si/fileadmin/uvhvr.gov.si/pageuploads/DELOVNA_PODROC/JAZdravje_rastlin/2013/Posebno_nadzorovani_organizmi/trsne_rumenice_in_ameriski_skrzatek/2016_Navodila_za_zatiranje_ameriske

Za spremljanje odraslih osebkov ameriškega škržatka **namestite v začetku meseca julija vinograde rumene lepljive plošče**. Plošče obesite v senčne predele trsov, kjer se škržatek najraje zadržuje. V večjih vinogradih naj bo 4-5 plošč na ha enakomerno razporejenih, v manjših vsaj 3. Tudi v *matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah* je spremljanje ameriškega škržatka s 3–5 rumenimi lepljivimi ploščami na ha obvezno. Plošče boste v juliju in začetku avgusta redno pregledovali in če pri tedenskem pregledu ugotovite ulov 4 ali več odraslih škržatkov, je potrebno v vinogradih za pridelavo grozdja, brajdah in ohišnicah opraviti še drugo tretiranje. Rumene lepljive plošče se odvisno od številčnosti ulovljenih žuželk zamenja najkasneje po treh tednih.

Datum objave obvestila: 24.06.2016 10:14

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: **Domen Bajec**

[Seznam registriranih FFS](#)